

Page 1:

Világszerte terjesztett okirat, mely
CSELEKTVÉSRE
szólít fel táplálkozási rendellenességek leküzdéséhez

PICTURE on COVER PAGE

jogok és elvárások mindazok és családtagjaik számára, akik
táplálkozási zavarokkal küszködnek

Page 2:

Előszó (Preamble)

Kutatásaink alapján a következőket lehet megállapítani:

- a) A táplálkozási zavarok – anorexia nervosa, bulimia nervosa, binge eating disorder és más hasonló zavarok – komoly szellemi megbetegedéseket képviselnek és melyek emberek millióinak és azok hozzátartozóinak életkortól függetlenül széttroncsolják a testi, leki és szociális egyensúlyát. Ezen túlmenően, a táplálkozási zavarok képviselik az egyik legmagasabb elhalálozási hányadot (az anorexia nervosa) az összes pszichiátriai megbetegedések között.
- b) A legmagasabb színvonalú kezelésnek a kezelő személyzet, a kezelendő személy és annak családja közötti feltételek nélküli együttműködése az alapja.
- c) A táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek és családjuknak joguk van beleszólni a kezelésre vonatkozó döntésekben. Továbbá joguk van méltányossági alapon a kezelőkkel és ápolókkal információkat és adatokat kicserélni, melyek a kezelési tapasztalatokra és a kezelés fejleményeire vonatkoznak.
- d) A táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek joguk van arra, hogy magas színvonalú, pozitív tapasztalatokat rendelkező gyógyászok végezzék a kezelést megfelelő intenzitással egészen addig, ameddig ezt a beteg állapota megköveteli.
- e) A táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek joguk van arra, hogy speciális táplálkozási zavaraik kezelése költségmentes legyen (vagy a megbiztosítók vagy az állam támogatása feltételezett) és a lehető leghamarabb elkezdődjék.

Ez az okirat általános – a kezelésre vonatkozó – elképzeléseket és szabványokat tartalmaz, melyeket az államigazgatás, az egészségügy és a nyilvánosság elismer és magáénak vall.

A résztvevők elismerik ezt az okiratot és felszólítják az érintetteket annak figyelembevételére és betartására.

Az okirat eddigi története (Charter History)

Ez az okirat tartalmazza táplálkozási zavarokkal küszködő személyek, családjaik és szeretett hozzátartozóik alapvető jogait és ésszerű elvárásait a táplálkozási zavar kezelési szolgáltatásaival kapcsolatban. Létrejött egy nemzetközi együttműködés eredménye, melynek résztvevői az Academy for Eating Disorders (AED) és más kezelési szolgáltatókból tevődtek össze. Az okirat tartalma egy webes felmérésből származik, melyet 2006 február és 2006 májusa között végeztek. A felmérés résztvevői a táplálkozási zavarokkal küszködő személyek, családtagjaik, ápolók és profi gyógyászok.

Ez az okirat abban a tudatban készült, hogy a kezelés színvonala és a kezelés elérhetősége a világ különböző részein eltérő.

Az okirat segítséget kíván nyújtani a rászoruló táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek, családtagjainak és szeretetteiknek megtalálni a megfelelő kezelési szolgáltatásokat. Egyidejűleg segítséget akar nyújtani az elavult kezelési módszerektől való elszakadáshoz. Ez az okirat segít intézményeknek is a megfelelő magas színvonalú kezelési programok alapköveinek megfogalmazásánál és lerakásánál.

Az okirat értékének magja a táplálkozási zavarokkal küszködő személyek, családjaik és a kezelő személyzet közötti együttműködés, felosztva a jogokat és kötelességeket egymás között. Ez teszi lehetővé a táplálkozási zavarok hathatós kezelését mind intézményes, mind egyedi gyógyászati keretek között.

Táplálkozási rendellenességekkel küszködő személyek és ápolóik jogai

I. jog: Kommunikációs lehetőség és együttműködés egészségügyi szakemberekkel

II. jog: Részletes vizsgálatok elvégzése és kezelési módszerek kiválasztása és tervezése

III. jog: Magas színvonalú, teljes mértékben költségmentes, speciális ápolás és kezelés biztosítása

IV. jog: Méltányosságon alapuló, teljeskörű infortmáltsággal ellátott, az életkornak megfelelő, többszintű, biztonságos ápolás és kezelés biztosítása

V. jog: Az ápolók teljes mértékű elismerése és megbecsülése mint kezelési erőforrás

VI. jog: Az ápolók számára elérhető színvonalas támogatás és továbbképzési lehetőségek biztosítása.

I. jog: Kommunikációs lehetőség és együttműködés egészségügyi szakemberekkel

- A táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek joguk van arra, hogy állapotukat komolyan vegyék, hasonlóan azokhoz akik más testi vagy lelki betegségekben szenvednek.
- A táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek joguk van arra, hogy méltányos kezelést kapjanak.
- A táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek joguk van arra, hogy lássák el őket szinte ismeretekkel a következő szempontok szerint a következőkre vonatkozóan:
 - a) betegségük természete
 - b) lehetséges kiváltó tényezők
 - c) állapotuk stabilizálási tényezői
 - d) egészségügyi kockázatok
 - e) prognózisok és
 - f) kezelési lehetőségek

Joguk van arra, hogy a vizsgálatok eredményeit az emberi méltóságuk megsértése nélkül közöljék velük. Azonkívül joguk van kérdéseket feltenni és eszmecserét folytatni összes gondjaikról, melyek betegségükre és annak kezelésére vonatkoznak.

- A táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek joguk van arra, hogy megmagyarázzák nekik teljes mélységben, hogy miért van szükség egy kórházi kezelésre, valamint, hogy egy kezelésnek milyen szabályai és korlátozó tényezői lehetnek.
- A táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek joguk van arra, hogy teljes mértékben és aktívan be legyenek vonva a kezelésükre vonatkozó döntések meghozatalába.

A szolgáltatások kiértékelésével és tervezésével kapcsolatban a következő szempontok érvényesek:

- A táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek joguk van arra, hogy az ő és ápolóik véleménye érvényesüljön új táplálkozási zavarokkal kapcsolatos szolgáltatások tervezésénél és bevezetésénél.
- A táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek joguk van arra, hogy az ő és ápolóik véleménye és a kezeléssel való megelégedettségi foka a szolgáltatások kiértékelésének szerves része legyen minden esetben.

II. jog: Részletes vizsgálatok elvégzése és kezelési módszerek kiválasztása és tervezése

- A táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek joguk van arra, hogy testi, lelki és szociális igényeiket alaposan megvizsgálják.
- A táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek joguk van arra, hogy rendelkezésükre bocsássonak egy „Kezelési Tervet“.

III. jog: Magas színvonalú, teljes mértékben költségmentes, speciális ápolás és kezelés biztosítása

- A táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek joguk van arra, hogy kezelésüket egy olyan szakember végezze, aki a táplálkozási zavarok mind a testi, mind pedig a pszichológiai hátterével tisztában van.
- A táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek joguk van arra, hogy speciális kezelési szolgáltatásokat bocsássanak a rendelkezésükre, lehetőleg a lakóhelyük közelében.
- A táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek joguk van arra, hogy költségmentes, egyenlő jogokon alapuló speciális kezelésben részesüljenek.

IV. jog: Méltányosságon alapuló, teljeskörű infortmáltsággal ellátott, az életkornak megfelelő, többszintű, biztonságos ápolás és kezelés biztosítása

- A táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek joguk van arra, hogy részletesen információt kapjanak a szóba jöhető kezelések kihatásairól, azok kockázatairól és előnyeiről, valamint más kezelési módszerekkel való összehasonlításokról.
- Ahol lehetséges, a táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek joguk van arra, hogy informálják őket egy bizonyos intézetben elért konkrét kezelési eredményekről, valamint ezen eredményeknek a nyilvánosságra hozott adatokkal való összehasonlításáról.
- A táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek joguk van arra, hogy felhívják figyelmüket a kezelés közben fellépő esetleges egészségügyi kockázatokra. Továbbá joguk van tudni, hogy ezeket a kockázatokat hogyan lehet felügyelni és az eredmények tükrében, hogyan lehet a kezelési döntéseket befolyásolni és módosítani.
- A táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek joguk van arra, hogy kezelésük mind a táplálkozási, mind a testi stabilitásukat szolgálja, valamint célul tüzi ki a lelki kiegyensúlyozottságot és életük minőségének javítását.
- A táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek joguk van arra, hogy kezelésük célja a visszaesések elkerülése legyen.
- A táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek joguk van arra, hogy a kezelés időtartamának várható hossza összhangban legyen táplálkozási zavaruk természetével és súlyosságával.

A bentlakásos kezelésre vonatkozóan a következő szempontok érvényesek:

- A táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek joguk van arra, hogy kezelésük – figyelembe véve a testi kockázatot – a lehető legkevesebb korlátokkal rendelkező környezetben történjék.
- Gyermek és felnőttek a koruknak megfelelő kezelést kapjanak az arra alkalmas intézetekben.
- Fenyegetéseknek, kényszer alá helyezésnek és büntetéseknek – más szóval kedvezmények megvonásának nincs helyük a táplálkozási zavarokkal küszködő személyek esetében.
- Kritikus esetekben, amikor az ápolat akarata ellenére történő bezárás és/vagy mesterséges táplálás az egészség és biztonság érdekében elengedhetetlenül fontos, az ápolat csak speciális intézeti osztályokon történhet. Minden intézkedést az ápolat emberi méltóságának tiszteletben tartásával kell végrehajtani, miután félreérthetetlenül bebizonyosodott, hogy más lehetőségek kimerültek és nem alkalmazhatóak.

Az ambuláns ápolat kezelésére vonatkozóan a következő szempontok érvényesek:

- A táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek joguk van arra, hogy közöljék velük, hogy hogyan lehet segítséget kapni kritikus helyzetekben.

A kezelési szolgáltatások – bentlakásos/ambuláns – közötti átmeneti kezelési időszakra vonatkozóan a következő szempontok érvényesek:

- A táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek joguk van arra, hogy nagy gyakorlattal rendelkező gyógyászok segítsenek nekik a kórház és az otthon közötti átmenet tervezésénél és végrehajtásánál.
- A táplálkozási zavarokkal küszködő személyeknek joguk van arra, hogy részletes írásos jelentést kapjanak a kezelési szolgáltatásokról. Ez a jelentés az átmenetnél elengedhetetlenül szükséges.

Page 4

V. jog: Az ápolók teljes mértékű elismerése és megbecsülése mint kezelési erőforrás

Az „ápoló“ fogalma magába foglalja a következő személyeket: családtag, élettárs, vagy más közelálló és szintén táplálkozási zavarokkal küszködő személy.

- Az ápolóknak joguk van arra, hogy méltányosan kezeljék őket.
- Az ápolóknak joguk van arra, hogy úgy tekintsék őket mint egy emberi erőforrást és értékes társat, aki segít a gyógyítási folyamatban.
- Ahol lehetséges, az ápolókat be kell kapcsolni a táplálkozási rendellenesség felmérésénél és kezelésénél. A kezelésben való részvétel mélységét a táplálkozási zavarokkal küszködő személy és az ápoló közösen döntenek el.
- Az ápolókat fel kell világosítani a kockázatok mértékéről és komolyságáról a táplálkozási zavarokkal küszködő személlyel kapcsolatban. Ha a táplálkozási zavarokkal küszködő személy egy közösség tagja, az ápolókat fel kell készíteni arra, hogy hogyan kell az ezáltal fellépő kockázatokkal boldogulni.

VI. jog: Az ápolók számára elérhető színvonalas támogatás és továbbképzési lehetőségek biztosítása.

- Az ápolóknak feladatuk végrehajtásához mindennemű támogatást meg kell adni.
- Az ápolóknak joguk van arra, hogy információt és továbbképzési lehetőségeket kapjanak a hozzájuk közel álló személy gyógyulásának elősegítésére.

Ez az okirat segítséget kér mindazoktól, akik a politikáért és az egészségügyért felelősek, hogy segítsenek a következők megvalósításánál:

- *Folytassanak ismeretterjesztést*
 - a) Segítsenek, hogy a táplálkozási zavarokata közvélemény ne bélyegeze meg; értessék meg, hogy táplálkozási zavarok nem „választott divatbetegségek“; segítsék terjeszteni a táplálkozási zavarok lehetséges kiváltó okait*
 - b) Informálják a nyilvánosságot a táplálkozási zavarok lehetséges tüneteiről*
 - c) Informálják a nyilvánosságot a táplálkozási zavarok kezelési lehetőségeiről és kezelő intézményekről*

- *A médiák segítségével terjesszenek pontos adatokat a táplálkozási zavarokról; segítsenek továbbá a közvéleményt felvilágosítani a test adottságairól, a test súlyáról, a táplálkozásról és ezek táplálkozási zavarokra való kihatásairól.*
- *Fáradozzanak hatékony megelőző intézkedések megtételéről és juttassák ezeket az intézkedéseket iskolákhoz és egyetemekhez.*
- *Képezzenek ki gyógyászokat minden szinten a táplálkozási zavar korai tüneteinek felismerésére és kezelésére, melynek hatására a kezelés minősége lényegesen javulni fog.*
- *Bocsássanak a helyi igényeknek megfelelően kezelési szolgáltatásokat rendelkezésre.*
- *Bocsássanak az arra rászorulóknak méltányos, megfizethető, speciális kezelési lehetőségeket rendelkezésre.*
- *Támogassák anyagilag a táplálkozási zavarok okait feltáró kutatást.*

Cimlap képe

A Cselekvésre Ösztönző Okirat támogatója az Academy for Eating Disorders szervezet.

Telefon:

Telefax:

Email:

Web-oldal:

Translation: Kornel Terplan, August 8, 2006

Version 1: Terezia Terplan, August 9, 2006